

”Oenighetsseminarium”

Gruppdiskussion, Moralfilosofi
HT 2013

Det verkar finnas mycket *oenighet* i värdefrågor (mellan olika individer, kulturer, samhällen, tidsepoker etc.). Både Rachels och Bergström påpekar dock att denna oenighet nog är mindre än den först verkar.

- (1) Är den oenighet som råder *fundamental*? (se B ss 14-16)**
- (2) Finns det värderingar som delas av (nästan) alla? (se R ss 35-36). Kan ni komma på kandidater?**
- (3) Om "ja", kan vi dra några *normativa* slutsatser av det? (se B ss 16-17)**
- (4) Vad är den *värdeteoretiska* relevansen av detta? (se R ss 29-30 & B ss 80-81)**

Oenighet, misstag och "bristande konvergens" är tre relaterade fenomen som återkommer på många olika ställen i litteraturen.

(5) Bergström lyfter frågan om oenigheten generellt är större i *värdefrågor* än i *sakfrågor* (se s 9). Vad anser ni om detta?

(6) "Bristande konvergens" har använts som ett argument *för* emotivismen (se B ss 31-32). Vad säger det argumentet?

(7) Det finns dock ett argument mot emotivismen som också tar sin utgångspunkt i oenighet (se B ss 36-37). Vad säger det argumentet?

(8) Vad är er egen uppfattning om styrkan hos resp. argument?

Ett annat argument mot emotivismen ("misstag", se B ss 37-38) har också med oenighet att göra, närmare bestämt när man så att säga är oense med sitt eget tidigare jag (efter att man har ändrat åsikt i en värdefråga)

(9) Tänk på när du själv ändrat åsikt i en värdefråga, anser du nu att din tidigare åsikt var *felaktig*?

(10) På vilket sätt har detta ansetts tala emot emotivismen?

(11) Hur skulle en emotivist kunna försvara sig mot argumentet?

(12) Är emotivistens svar övertygande?

Anta att jag säger "Rockmusik är bättre än klassisk musik" och du säger "Nej, klassisk musik är bättre". För att vi då skall vara genuint, och inte bara verbalt, oense så krävs det att vi menar (åtminstone delvis) detsamma med ordet 'bättre'. Annars så pratar vi ju bara förbi varandra (se B s 48 & R ss 48-49)

(13) Vilka värdesemantiska slutsatser kan man dra från denna observation?

(14) Kan emotivismen ge en mer tillfredställande bild av oenighet än den enkla subjektivismen (aka den "självbiografiska" naturalismen)?

Bonus: I samband med diskussionen om värderealismen dyker det här med misstag upp igen. Ett argument tar fasta på vi tycks kunna missta oss i värdefrågor.

(15) Stämmer det att värderealismen är en *förutsättning* för att man skall kunna missta sig i värdefrågor? (se B ss 79-80)

(16) Kan man missta sig (dvs. ha fel) i värdefrågor?

(17) Kan man undvika att missta sig (dvs. kan man ha rätt) i värdefrågor?

(18) Om ja, kan vi därifrån sluta oss till att värderealismen är korrekt?

Instruktioner

- **Diskutera i gruppen. Försök bilda era egna uppfattningar.**
- **Använd boken (och ev. föreläsningsanteckningar). Blir ni osäkra på någonting, fråga mig.**
- **Återsamling med sammanfattning av vad ni diskuterat 30 minuter innan vi slutar**